

Stadig aktive antifascister

Mens mange af de gamle fangeforeninger drejede nøglen om, har Horserød-Stutthof Foreningen øget sit medlemstal. I dag er det en aktiv anti-fascistisk forening, som arbejder både med danske og internationale forhold

■ 21. juni 2008

af Lars Hostrup Hansen

Hvert år den 22. juni markerer Horserød-Stutthof Foreningen, at det danske Folketing på denne dag i 1941, efter tysk pres og stik imod Grundloven vedtog loven om interneringen af de danske kommunister. Hundrevis af kommunister blev efterfølgende anholdt og interneret. Først blev de sendt til Horserød, senere blev mange sendt ned til den tyske kz-lejr Stutthof.

I anledning af den årlige markering bringer Arbejderen et portræt af foreningen, der stadig står for en aktiv linje.

- Man skal være aktiv antifascist for at være med i foreningen, lyder den kontante melding fra foreningens formand, Anton Nielsen, som Arbejderen har sat stævne.

Anton Niensens tilknytning til Horserød-Stutthof Foreningen hænger sammen med hans far, Martin Nielsen. Han var i 1939 blevet kommunistisk folketingsmedlem og blev derfor anholdt og interneret i forbindelse med kommunistlovens vedtagelse. Med en sådan baggrund kan det ikke undre, at Anton Nielsen er fulgt i faderens antifascistiske fodspor.

Fra to til en forening

Horserød-Stutthof Foreningen var før i tiden to separate organisationer.

- Efter krigen opstod der mange organisationer for frihedskæmpere og tidligere kz-fanger og to af dem, der opstod, var Horserød foreningen og Stutthof foreningen, fortæller Anton Nielsen til Arbejderen.

Da foreningerne blev stiftet efter befrielsen, var det først og fremmest for at de tidligere fanger kunne støtte hinanden i de svære tider, der fulgte efter befrielsen:

- Mange havde jo fået svære traumer af at sidde i lejrene og dengang var der jo ikke noget der hed krisehjælp, så de tidligere fanger og frihedskæmperne måtte i stedet støtte hinanden, beretter Anton Nielsen.

I dag er foreningerne af naturlige årsager slået sammen.

- Efterhånden som de tidligere fanger døde og medlemstallene faldt, var det naturligt, at slå sig sammen. De fleste af Stutthof-fangerne havde alligevel siddet i Horserød så det kom helt naturligt, siger Anton Nielsen.

Sammenslutningen af de to foreninger har sammen med øget åbenhed gjort, at mens mange af de andre gamle organisationer drejede nøglen om, har Horserød-Stutthof Foreningen øget sit medlemstal.

- Vi havde to muligheder, enten lukkede vi eller også åbnede vi op for andre end de tidligere fanger, siger Anton Nielsen og uddyber:

- I dag kan alle med et antifascistisk livssyn blive optaget og det er vigtigt for at videreføre den forpligtelse, som det antifascistiske arbejde er overfor ofrene og dem, der bekæmpede fascismen fra 1940-1945.

Mod fremmedhad og fascisme

I dag har Horserød-Stutthof Foreningen mange formål. Udover at højtideligholde den 22. juni og mindes de faldne kammerater, arbejder foreningen på at bekæmpe fremmedhad og fascisme både nationalt og internationalt.

Opbygningen af en historisk dokumentationscenter til belysning af historieforfalskning og ny forskning i besættelsestiden står også højt på dagsordenen. Det samme gør bevaringen af de gamle monumenter, der belyser besættelsestidens historie.

Også det internationale samarbejde spiller en stor rolle.

- Vi er med i FIR (Federation Internationale des Résistance), som er de tidligere fangers og modstandsfolks antifascistiske organisation på internationalt plan, hvor vi arbejder aktivt, fortæller Anton Nielsen.

Blandt andet deltager foreningen i mindehøjtideligheder i Stutthof og andre kz-lejre. Eksempelvis et nyligt afholdt mindearrangement i kz-lejren Buchenwald, hvor unge mennesker på 18-19 år deltog fra flere europæiske lande.

Antifascistisk Kulturkreds

Et af de brandvarme emner, som optager Horserød-Stutthof Foreningen for tiden er dannelsen af en 'Antifascistisk Kulturkreds'.

- Vi har inviteret kulturarbejdere til et samarbejde, hvor det er meningen, at der ud fra et antifascistisk grundsyn skal arbejdes på at gå op imod den gængse holdning til eksempelvis flygtninge i samfundet. Der skal kastes 'lys over land' og via et demokratisk antifascistisk og antimilitaristisk forum skal der skabes en modpropaganda til den daglige debat, fortæller Anton Nielsen, om den kommende Kulturkreds.

Aktuel samfundsdebat

Horserød-Stutthof Foreningen spiller i dag på mange strenge. Det betyder, at foreningen ikke kun er en fangeorganisation, men en organisation, der aktivt deltager i den aktuelle samfundsdebat.

Og foreningen nøjes ikke med at deltage, men har direkte udfordret de danske love i forbindelse med den restriktive terrorlovgivning.

- Vi støttede befrielsesbevægelsen FARC i Colombia. Det gjorde vi for at vise solidaritet, dels med FARC og dels med foreningen Oprør, som var blevet anklaget for terrorstøtte fordi de havde sendt penge til FARC, fortæller Anton Nielsen.

Det var imidlertid ikke hele forklaringen på den konkrete og kontante støtte på 1000 kroner til FARC.

- Det var også en protest mod terrorlovene og den måde hvorpå retsvæsenet bliver misbrugt i den såkaldte kamp mod terror, lyder det fra Anton Nielsen.

- Vi er endnu ikke blevet anklaget for terrorstøtte, men vores justitsminister retsforfølger jo alle, så det bliver vi nok på et tidspunkt, vurderer han.

Indtil videre har myndighederne dog ikke foretaget sig noget for at indklage foreningen for domstolene. Det har en naturlig forklaring, mener Anton Nielsen:

- Det er en dårlig sag helt fra starten. Det, at skulle anklage tidligere modstandsfolk og kz-fanger for terrorstøtte, ser ikke for godt ud.

Anton Nielsen tager dog en eventuel anklage om terrorstøtte helt roligt. Han understreger desuden, at Horserød-Stutthof Foreningen under ingen omstændigheder bøjer hovedet for nogen form for pression fra myndighedernes side.

- Vi er jo ud af gamle modstandsfolk, kommer det lettere grinende fra formanden.

Ikke kun FARC har modtaget kontant støtte. Også den tamilske organisation TRO (Tamils Rehabilitation Organisation Denmark), som har fået beslaglagt deres økonomiske midler i Danmark på baggrund af USA's terrorliste, har fået opbakning fra foreningen. De danske myndigheder har ingen beviser overhovedet på, at TRO i Danmark har støttet terroristiske formål, årsagen til inddragelsen sker udelukkende på baggrund af amerikansk mistanke.

På Horserød-Stutthof Foreningens generalforsamling i marts 2008 blev det derfor besluttet, at give et symbolsk beløb på 1000 kroner til TRO. Samtidig orienterede man pressen og myndigheder for at skabe debat om vilkårligheden i terrorlovene.

Vi skal mindes ofrene

Anton Nielsen og Horserød-Stutthof Foreningen mener, der er al mulig grund til at mindes de kammerater, der blev buret inde af deres landsmænd under besættelsen. Danskerne skal huskes på grundlovsbruddet i 1941 og de konsekvenser det fik for ofrene.

- Det er vigtigt at mindes det der skete og kæde det sammen med aktuelle begivenheder. På den måde får vi perspektiverne frem i lyset, mener Anton Nielsen.

En anden grund er ifølge Anton Nielsen, at vi skal lære af historien og sørge for, at den ikke gentager sig i fremtiden.

At historien er ved at gentage sig ses nogle steder. For eksempel er hundredvis af antifascistiske monumenter i det tidligere Jugoslavien blevet sprunget i luften af fascister.

- Jeg siger ikke at det sker i Danmark, men det kan være konsekvensen ved ikke at mindes og ikke tage den antifascistiske kamp alvorligt, lyder det advarende fra Anton Nielsen.

Parallellerne

Et vigtigt element i Horserød-Stutthof Foreningens arbejde er at drage de historiske paralleller mellem fortiden og den aktuelle samfundsdebat. Anton Nielsen har ingen problemer med at finde parallellerne:

- Danmark er jo i krig og deltager som bekendt som en aktiv del af USA's angrebskrige, og ligesom regeringen under besættelsen var på de forkertes side, er regeringen det også i dag, mener han.

En anden parallel drager Anton Nielsen mellem dem, som det officielle Danmark i dag kalder terrorister og dem, som det officielle Danmark under besættelsen kaldte for terrorister.

- Under besættelsen skrev de store dagblade for eksempel på forsiden, at fem terrorister var blevet henrettet af tyskerne. Men hvem der er terrorister afhænger nok af øjnene, der ser, påpeger Anton Nielsen med henvisning til stemplingen af FARC som terrorister.

At det er vigtigt for foreningen, at drage de historiske paralleller kan opleves når Horserød-Stutthof Foreningen holder den årlige mindehøjtidelighed den 22. juni ved Horserødmonumentet 'Håbets Port'.

- Vi forlanger at vores taler skal kunne trække perspektiverne op fra den fortidige kamp til den nutidige. Meningen er at gøre højtideligheden aktuel, så vi ikke bare står en lille flok foran et monument og synger sange, understreger Anton Nielsen.

Formanden slutter dagens stævnemøde med Arbejderen af med at slå fast, at Horserød-Stutthof Foreningen bestemt ikke bare er en flok gamle mennesker, der hviler på laurbærrene:

- Hos os er det et politisk arbejde at være medlem og vi virker kun fordi vi er aktive antifascister både indadtil og udadtil, lyder den skarpe afsluttende replik fra Anton Nielsen.

Læs mere om Horserød-Stutthof Foreningen på www.horserød-stutthofforeningen.dk